

Hallituksen esitys eduskunnalle alusliikennepalvelulaiksi ja eräksi muiksi laeiksi

Johdanto

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi alusliikennepalvelulaki, jolla kumottaisiin ja korvattaisiin voimassa oleva alusliikennepalvelulaki. Ehdotettavassa alusliikennepalvelulaissa olisi täsmennetty viranomaisten ja alusliikennepalveluntarjoajan vastuita ja velvollisuuksia, uudistettu alusliikennepalvelun koulutus- ja pätevyyssäätely kansainvälisen sääntelykehityksen myötä sekä uudistettu kauttaaltaan lain systematiikkaa ja käsitteistöä.

Lisäksi ehdotetaan muutoksia aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annettuun lakiin, alusturvallisuuden valvonnasta annettuun lakiin, matkustaja-aluksen henkilöettelosta annettuun lakiin, merenkulun ympäristösuojelulakiin sekä sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin.

Tausta

Alusliikennepalvelulla (*Vessel Traffic Service, VTS*) tarkoitetaan alusliikenteen valvontaa ja ohjausta, jolla on valmiudet toimia vuorovaikutuksessa liikenteen kanssa ja reagoida muuttuviin liikennetilanteisiin. Suomen rannikon merialueet on jaettu kuuteen VTS-alueeseen eli alueeseen, jotka on perustamispäätöksellä vahvistettu VTS-alueeksi ja joilla ylläpidetään alusliikennepalvelua. Rannikolla alusliikennepalvelua tarjotaan ympärivuorokautisesti ympäri vuoden. Alukset, joiden pituus on 24 metriä tai enemmän, ovat velvollisia osallistumaan alusliikennepalveluun.

Alusliikennepalvelulain soveltamisessa on ilmennyt lain vaikeaselkoisuuteen ja epäsystemaattisuuteen liittyviä haasteita. Alusliikennepalvelun kansainvälisen säädöskehityksen myötä kansallinen laki kaipaava päivittämistä. Lisäksi kansalliset muutostarpeet alusliikenteen rajoittamiseen terveysturvallisuusperusteella puoltavat lain muuttamista. Koska muutoksia ehdotetaan jokaiseen lain lukuun ja tavoitteena on lain systematiikan päivittäminen sekä käyttäjäystävällisyyden lisääminen, ehdotetaan voimassa oleva laki kumottavaksi ja annettavaksi uusi, päivitetty alusliikennepalvelulaki.

Alusliikennepalvelulain antamisen yhteydessä annettaisiin muutoslait eräisiin muihin merenkulkuun liittyviin lakeihin. Näitä olisivat laki aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta, laki alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain muuttamisesta, laki matkustaja-aluksen henkilöluettelosta annetun lain eräiden

säännösten kumoamisesta, laki merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta sekä laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta. Nämä muutokset ovat pääasiassa teknisiä.

Tavoitteet

Alusliikennepalvelulakiin liittyvien ehdotusten tavoitteena on päivittää alusliikennepalvelulaki vastaamaan kansainvälistä kehitystä, reagoida kansallisiin muutostarpeisiin sekä selkeyttää lakia ja sen systematiikkaa.

Alusturvallisuuslain muutoksen tavoitteena on suomalaisten alusten aluksenmittausten helpottaminen sekä vaativien aluksenmittausten saatavuuden turvaaminen tulevaisuudessa. Esitettyjen muutosten avulla Liikenne- ja viestintävirasto voisi päättää, missä laajuudessa ja millä aikavälillä se delegoisi suomalaisten alusten aluksenmittaamisen ja mittakirjojen myöntämisen hyväksytyille luokituslaitoksille. Tätä koskeva yksityiskohtainen työnjako Liikenne- ja viestintäviraston ja hyväksytyyn luokituslaitoksen välillä sisällytettäisiin luokituslaitossopimukseen.

Hyväksytyjä luokituslaitoksia ei ole tarkoitus lähtökohtaisesti valtuuttaa myöntämään suomalaisen aluksen kansainvälisiä mittakirjoja, mutta esityksen perusteella olisi mahdollista sopia yksittäistapauksissa siitä, että hyväksytty luokituslaitos voisi myöntää suomalaisen aluksen mittakirjan tarpeen vaatiessa. Suezin ja Panaman mittakirjat eivät perustu kansainvälisiin yleissopimuksiin vaan Suezin ja Panaman kanavien kanavahallintojen omiin sääntöihin. Tämän vuoksi suomalaisten alusten vetoisuuksien määrittämisen Suezin tai Panaman kanavan mittakirjaa varten voisi tehdä myös muu taho kuin Liikenne- ja viestintäviraston valtuuttama aluksenmittaaja. Suomalaisen aluksen Suezin ja Panaman kanavien mittakirjojen ei tarvitse olla Liikenne- ja viestintäviraston myöntämiä.

Henkilöluettelolain muutoksen tavoitteena on kumota direktiivin salliman siirtymäajan päättyessä tarpeettomiksi käyneet säännökset.

Merenkulun ympäristönsuojelulain satamien jätehuoltoa koskevaa sääntelyä täydennettäisiin alusjätedirektiivin mukaisella koulutusvelvoitteella.

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain soveltamisalaa laajennettaisiin koskemaan myös alusliikennepalvelulaissa säädetty liikennevirhemaksu.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot joko suomeksi tai ruotsiksi pyydetään toimittamaan lausuntopalvelu.fi -palvelun kautta tai sähköpostitse liikenne- ja viestintäministeriön kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo.lvm@gov.fi. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käytönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi. Lausunnoissa pyydetään käyttämään viitteenä diaarinumeroa VN/8452/2021. Lausuntoja voivat antaa myös muut kuin jakelussa mainitut. Huomaathan, että lausunnot ovat julkisia.

Aikataulu

Lausuntoja voi antaa 20.6.2022-31.8.2022. Lait toimitetaan eduskuntaan syysyllä 2022. Tarkoituksena on, että lait tulisivat voimaan 1.1.2023.

Valmistelijat

Erityisasiantuntija Suvi Kankare, suvi.kankare(a)gov.fi, +358 295 342 105
Ylitarkastaja Tomi Paavola, tomi.paavola(a)gov.fi, +358 295 342 040
Ylitarkastaja Katja Peltola, katja.peltola(a)gov.fi, +358 295 342 031
Hallitusneuvos Katja Viertävä, katja.viertava(a)gov.fi, +358 295 342 612

Linkit

<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM018:00/2021>

Liitteet:

[Alusliikennepalvelulaki HE_lausunnoille_luonnos_20.6.2022.pdf](#)

[L om fartygstrafikservice HSI VF §§.pdf](#) - Utkastet på svenska i sitt helhet ska publiceras i lausuntopalvelu.fi i slutet av juni.

Lausunnonantajan lausunto

1. Esitystä alusliikennepalvelulaiksi koskevat yleiset huomiot
2. Alusliikennepalvelulain soveltamisalaa ja määritelmiä koskevat huomiot (ehdotetun lain luku 1)
3. Alusliikennepalveluhenkilöstön pätevyys- ja koulutusta koskevat huomiot (ehdotetun lain luku 4)
4. Alusliikennepalveluun liittyviä viranomaistehtäviä koskevat huomiot (ehdotetun lain luku 5)
5. Muita lakiehdotuksia koskevat huomiot

Laitinen Kaisa
Liikenne- ja viestintäministeriö

Kankare Suvi
Liikenne- ja viestintäministeriö